

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Za enako delo - enako plačilo

OB NOVEM SAMOUPRAVNEM SPORAZUMU O PRIDOBIVANJU IN DELITVI DOHODKA TER O RAZPOREJANJU ČISTEGA DOHODKA

Prve dni septembra bo zaključena osrednja javna razprava o novem samoupravnem sporazumu o pridobivanju in delitvi dohodka ter o razporejanju čistega dohodka. »Osrednja« pravimo zato, ker se je delo za izdelavo gradiva, o katerem zdaj razpravljamo, pričelo že pred nekaj meseci z anketo, ki so jo obdelovale in dale odgovore nanjo domala vse delovne enote v delovni organizaciji. Tako so ustrezne strokovne službe dobile izhodiščno samoupravno določeno usmeritev za rešitev nekaterih perečih vprašanj s področja razmerij, ki se porajajo ob pridobivanju in delitvi dohodka.

Vse temeljne organizacije BRESTA so se brez pomislekov soglasno opredelile za to, da morajo biti razmerja, ki zadevajo dohodkovno področje — enotno urejena. Razlog oziroma utemeljitev za takšno stališče je v ugotovitvi, da le ob uporabi »enakega metra« lahko govorimo o pravičnosti primerjav in razmerij med posameznimi temeljnimi organizacijami, med obračunskimi enotami in končno med posameznimi delavci. To je praktično gledano tudi prvi korak, ki vodi k ustavnemu načelu: za enako delo — enako plačilo. Zaradi opisanega bo po končani javni razpravi potrebno usklajevanje.

Obseg dela v zvezi z usklajevanjem bo odvisen od števila in pa predvsem od vsebine pripomb, ki jih bodo posredovali prav v času javne razprave delavci posameznih temeljnih organizacij. Čeprav zaradi omenjene ankete in zaradi vnaprejšnje javne razprave v zvezi s to anketo ne pričakujemo bistveno različnih stališč, bodo pri usklajevanju sodelovali poleg predsednikov delavskih svetov še predsedniki svetov za osebne dohodke, člani koordinacijske komisije za osebne dohodke ter predstavniki družbeno-političnih organizacij.

Tako široko zasnovan način dela naj omogoči, da bodo delav-

ski sveti temeljnih organizacij prejeli že proučeno in v kolektivih temeljnih organizacij podprto oziroma »odobreno« gradivo. Ali drugače povedano: teža najširše javne razprave je bila že v samem začetku izdelave sporazuma, tako da verjetno ne bo od predloga, ki ga bo posredoval delavski svet, do sprejema na zborih delavcev v temeljnih organizacijah nobenih dodatnih sprememb.

Po svoji zasnovi naj bi bil novi samoupravni sporazum podoben dosedanjemu, ki je bil sprejet leta 1971.

Gradivo je v bistvu sestavljeno iz dveh delov: prvi del ureja »pridobivanje in delitev dohodka ter razporejanje čistega dohodka temeljne organizacije«, drugi del pa »osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke«. Seveda so v preostalem besedilu obdelane tudi druge zadeve, ki so v neposredni ali posredni zvezi z obravnavanim področjem.

Vsebinske spremembe opazimo v obeh delih, vendar so pomembnejše in izrazitejše v prvem delu. Z njimi naj bi se utrdil oziroma opredelil položaj temeljnih organizacij BRESTA in

se uredili med njimi z ustavo opredeljeni odnosi. Temeljno načelo pri urejanju vseh odnosov, ki se jih dotika sporazum, pa je **DRUŽBENOST DOHODKA**, po katerem je »dohodek temeljne organizacije del celotnega družbenega proizvoda, ki ga delavci v temeljni organizaciji pridobivajo v denarni obliki kot družbeno priznanje za rezultate svojega in skupnega družbenega dela v pogojih socialistične blagovne proizvodnje in s katerimi gospodarijo na podlagi svoje pravice dela z družbenimi sredstvi.«

Zaradi tako postavljenega izhodišča skuša sporazum z najrazličnejšimi določili izenačiti pogoje gospodarjenja. V ta namen ima dokaj podrobna določila o pridobivanju celotnega prihodka in dohodka temeljne organizacije, o materialnih stroških poslovanja, o amortizaciji, o določanju tehničnih normativov oziroma standardov in podobno.

Posebej velja omeniti, da bo sporazum, če bo sprejet po predloženem gradivu, jasno opredelil odgovornost (dolžnost) delavcev temeljne organizacije, da stalno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo materialno podlago svojega in celotnega družbenega dela in da v ta namen razporejajo del čistega dohodka. Sredstva za osebne dohodke pa je treba izločiti glede na doseženo produktivnost svojega dela in produktivnost dela v drugih temeljnih organizacijah, glede na uspeh, dosežen z gospodarjenjem oziroma z upravljanjem s sredstvi v temeljni organizaciji in v drugih temeljnih organizacijah, glede na uporabo znanstvenih dosežkov v proizvodnji in organizaciji dela ter glede na prilaganje dejavnosti temelje organi-

zacije tržnim pogojem oziroma družbeno dogovorjeni delitvi dela in v skladu z osnovami in merili, ki so v ta namen določena z istim samoupravnim sporazumom.

Kar zadeva osebne dohodke oziroma druge osebne prejemke, so novosti predvsem v manjših spremembah, ki pomenijo usklajitev z ustreznim sporazumom panoge (lesne industrije) oziroma s stališči sindikata, izraženimi v sindikalni listi.

Odločitev za enotne osnove in merila pridobi dodatni razlog še ob predlogu o solidarnosti med temeljnimi organizacijami na področju osebnih dohodkov. Po tej rešitvi naj bi temeljna organizacija, ki nima toliko dohodka, da bi v skladu z osnovami in merili izplačala osebne dohodke v višini 85 odstotkov od najvišje obračunanih osebnih dohodkov v katerikoli temeljni organizaciji, ji ostale temeljne organizacije pokrijejo to razliko iz dohodka. O obliki in pogojih pokrivanja odločijo le-te z začasnimi ukrepi v skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

Nekaj podrobnosti: v gradivu je predlagana nova oblika osebnega dohodka — glede na delovno dobo delavca in sicer po lestvici, ki smo jo že sprejeli s samoupravnim sporazumom panoge; za individualni uspeh je predlagan nov način ugotavljanja učinkovitosti pri delu; osebni dohodki pripravnikov se ohljujejo v odvisnosti od stopnje šolske izobrazbe pripravnika in sicer za pripravnika s srednjo izobrazbo 70 odstotkov z višjo 90 odstotkov in z visoko 105 odstotkov povprečnega mesečnega

(Konec na 2. strani)

19. avgusta so se delavci Bresta in drugi občani Cerknice zbrali na protestnem zborovanju in se tako pridružili protestu slovenske in jugoslovanske javnosti proti ravnanju republike Avstrije do slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in Štajerskem ter hrvatske narodnostne manjšine na Gradiščanskem. Dolgo časa smo živeli v prepričanju, da bodo napredne demokratične sile v Avstriji preprečile sprejem napovedanih zakonov o manjšinah, kljub temu pa je avstrijski parlament julija letos sprejel takšna zakona, ki po svoji vsebini v bistvu spreminjata določila avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 in pomenita odkriti diktat večinskega naroda manjšini.

Protestno pismo

KONZULATU REPUBLIKE AVSTRIJE V LJUBLJANI

Delovni ljudje in občani Cerknice, zbrani na protestnem zborovanju v Cerknici, protestiramo proti sprejetemu zakonu o posebnem štetju prebivalstva in proti zakonu o narodnostnih skupnostih, ki v svoji vsebini v bistvu spreminjata določila avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 in pomenita diktat večinskega naroda nad manjšino.

Avstrija pozablja, da je s podpisom državne pogodbe pridobila neodvisnost, za katere podpis se je zavzemala tudi Jugoslavija. Avstrijska vlada postopoma popušča pritiskom najbolj mračnih in osovraženih sil po svetu.

Smatramo, da pomeni odnos do manjšin v Avstriji sestavni del odnosov ob prihodnjem razvoju dobrih sosedskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, za kar se Jugoslavija vseskozi zavzema.

Cerknica, 19. 8. 1976

DELOVNI LJUDJE
IN OBČANI
CERKNICA

Spremembe plana

Na osnovi določil samoupravnega sporazuma smo zaradi odstopanja pri izpolnjevanju planskih ciljev v I. polletju 1976 pripravili rebalans letnega plana. Odstopanja in izpolnjevanje letnega plana so bralcem znane iz obrazložitve doseženih rezultatov za I. polletje.

Rebalans plana ne konkretizira le planskih ciljev, temveč poudarja potrebne aktivnosti in ukrepe za boljše gospodarjenje v sleherni temeljni organizaciji.

Pripravljeni rebalans plana temelji na spremembah proizvodnega asortimana in na spremenjenih pogojih gospodarjenja (sistemске rešitve glede zavarovanja plačil, ugotavljanje celotnega dohodka in vrednotenja zaloga).

Delno oživiljanje konjunktura na domačem trgu zahteva kar največja prizadevanja za doseganje ugodnejše prodaje in s tem večjega obsega proizvodnje, ki so osnovni dejavniki za doseganje pozitivnih rezultatov. Produktivnost dela mora v temeljnih organizacijah porasti v povprečju najmanj za 4 odstotke, da bi dosegli minimalno akumulacijo.

Zavzemati se moramo, da bodo kazalci po rebalansu plana minimalni rezultati in da je naš cilj doseči ugodnejše rezultate v okviru razpoložljivih možnosti. Na področju prodaje je potrebno nadaljevati s povečevanjem izvoza in s tem zagotoviti možnosti prodaje tudi v naslednjem letu. Prav tako je zelo pomembna naloga pospešitev prodaje ivernih plošč. Za izvoz ivernih plošč je treba zagotoviti ustrezne premike in določiti izvozno strategijo (izbor posrednika, pogoji prodaje). Za prodajo iverk na domačem trgu pa je naloga prodajne službe, da z organizacijskimi in kadrovskimi premiki zagotovi obvladovanje tega področja, prav tako pa, da z dolgoročnimi aranžmaji zagotovi prodajo navadnih in oplemenitenih plošč. Istočasno moramo zagotoviti izpolnjevanje vseh akcij in aktivnosti, predvidenih s planom. Prodajna strategija se bo v drugem polletju usmerila tudi v iskanje možnosti za razširitev prodajnih kapacitet na domačem trgu in še večje pospeševanje izvoza.

Glede na spremembo asortimana in gibanje rezultatov gospodarjenja kažejo povprečni osebni dohodki na zaposlenega naslednjo tendenco, izračunano na podlagi vloženih ur in izplačanih osebnih dohodkov.

TOZD	Znesek v din
TP Cerknica	3.078
TP Martinjak	3.060
TLI Stari trg	3.090
TP Stari trg	3.000
TIP Cerknica	3.987
Skupne dejavnosti	4.100
BREST	3.340

Tako ocenjeni osebni dohodki pa se lahko izplačujejo le ob zagotovitvi predvidenih rezultatov gospodarjenja in so v celoti odvisni od gibanja le-teh.

Najnižji osebni dohodek za normalni delovni čas in normalne pogoje dela znaša v drugem polletju 2.000 dinarjev mesečno. Rebalans plana poudarja po-

trebne aktivnosti in odgovornosti za izpolnjevanje zastavljenih ciljev. Takšna opredelitev zahteva več skupinskega dela in vsklajevanja na vseh ravneh, saj bomo le tako lahko dosegali vsklajenost vseh dejavnikov v poslovnem procesu.

Rast produktivnosti in stopnje proizvodnje je osrednji dejavnik v poslovanju in so zastavljeni cilji na tem področju posledica analize gospodarjenja v I. polletju v vsaki temeljni organizaciji. Takšno obvladovanje procesa zahteva dosledno izvajanje stabilizacijskih ukrepov in varčevanja, ki ob povečani produktivnosti dela omogočajo ugodnejše rezultate gospodarjenja. Možnosti za takšno poslovanje so in jih je potrebno z največjo prizadevnostjo uresničevati. Zato smo v rebalansu plana zadolžili ustrezne službe, da enkrat mesečno informirajo delavce temeljnih organizacij o doseganju posameznih poslovnih rezultatov ter da bi na takih sestankih konkretizirali ukrepe in zadolžitve za prihodnje poslovanje.

B. MIŠIČ

Predvsem o gospodarjenju

IZ RAZPRAVE NA SEKRETARIATU SVETA KOMUNISTOV SOZD SLOVENIJALES

V septembru bo »okrogla miza« o vlogi skupnih služb v SOZD in o položaju delavcev v teh službah. Ta razgovor sodi v okvir nalog republiškega odbora sindikata gozdarstva in lesne industrije v zvezi z javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu. Organizator tega razgovora (okrogle mize) so družbeno-politične organizacije SOZD. Na sekretariatu je tekla razprava tudi o polletnih poslovnih rezultatih članic SOZD. Ob tem je bilo ugotovljeno, da je DIP Klana v zelo težkem gospodarskem položaju. Ta delovna organizacija je pred nedavnim dobila od ostalih delovnih organizacij sanacijski kredit. Na tej podlagi je delavski svet SOZD sklenil, da se mora gospodarsko stanje v devetih mesecih obrniti na bolje, sicer bodo sledili resnejši ukrepi.

Po zadnjem periodičnem obračunu pa ima DIP Klana težko premostljivo izgubo. Nerazumljivo ob tem je, da je polnojarmerik že nekaj mesecev v okvari in da se za njegovo popravilo ne ukrepa dovolj odgovorno.

Prav tako se zaradi takšnega stanja postavlja vprašanje, kako je bil pripravljen sanacijski načrt.

Sekretariat meni, da bi DIP Klana lažje premostil sedanje težave, če bi se povezal z Lesonitom iz Ilirske Bistrice.

Prav bi bilo, ko bi se v Klani in Lesonitu izjasnili o možnostih dolgoročnega in tesnejšega povezovanja obeh delovnih organizacij.

Druga možnost pa je, da bi proizvodni sektor SOZD priskočil na pomoč Klani organizacijsko in strokovno.

J. Klančar

Nova Brestova kuhinja v ambientu

ZA ENAKO DELO — ENAKO PLAČILO

(Nadaljevanje s 1. strani)

osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu; ob delovnih jubilejih šteje delavcu ves čas, ki se delavcu iz dela v BRESTU priznava v delovno dobo — ne glede na prekinitev; na novo bodo urejena tudi nadomestila za ustvarjalnost pri delu (inovacije) in sicer se le-ta oblikujejo po posebni lestvici od 3 odstotkov do največ 12 odstotkov od čiste gospodarske koristi za eno leto.

Prostor ne dopušča, da bi na-

števali prav vse spremembe oziroma novosti. Ker se javna razprava bliža h koncu, je važnejše, da še enkrat opozorimo nanjo. Ob tem pa lahko le izrazimo vsaj majhno mero zadovoljstva spričo dejstva, da bomo dokaj hitro uredili to pomembno področje. Pri tem pa se seveda zavedamo, da je treba v isti sapi razmišljati tudi že o prihodnji poti. Kaj hočemo, gre za zadevo, ki po svoji naravi ne bo nikdar dokončna.

Z. Zabukovec

Žagalnica v treh izmenah

Z avgustom smo začeli v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg delati na žagalnici v treh izmenah. Ob tem pa so nastale posamezne težave, predvsem zato, ker primanjkuje delovne sile, predvsem zdravih in telesno sposobnih delavcev za težja dela. Nova žagalnica zahteva na vseh delovnih mestih tudi velik duševni napor. Ker je delo povezano v tekočem traku, pomeni vsak izostanek delavca zaradi bolniške ali dopusta težave, saj pride delavec, ki naj bi ga nadomeščal, iz skladišča ali iz stolarne, zato nima dovolj prakse za nemoteno delovanje člena v verigi.

Po letnem planu bi morali imeti za nemoteno poslovanje zaposlenih 208 ljudi, imamo pa 204 delavce, od katerih so trije že dalj časa v bolniškem staležu. Nujno bi bilo potrebno zaposliti vsaj še štiri delavce, ki pa jih trenutno ni moč najti.

Težave so tudi s tem, da nam lupilnica, s katero upravljajo gozdarji, posreduje dnevno v povprečju 320 kubičnih metrov hlobovine v treh izmenah pa jo dnevno zrežemo povprečno le 250 kubičnih metrov. Tako nastajajo zaloge. Vsklajevanje bi teklo le, če bi razrezovali vse na ostri rez,

Iz montažnega oddelka v Tovarni pohištva Cerknica

Delovni program sindikata

IZHAJAJOČ IZ SKLEPOV 8. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE IN 7. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE ZELI SINDIKAT USMERITI SVOJE DELO V ZAGOTAVLJANJE Z USTAVO OPREDELJENEGA POLOŽAJA IN NALOGE DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, V POGLABLJANJE SOCIALISTIČNIH SAMOUPRAVNIH ODNOSOV IN V ZAGOTOVITEV ODLOČANJA DELAVCEV O REZULTATIH SVOJEGA DELA.

Zastavljene naloge so nadaljevanje prizadevanj iz preteklega leta za uresničevanje kongresnih sklepov, zato je prav, če se organi sindikatov in sindikalna organizacija zavedamo, da sprejemamo svoje obveznosti in odgovornosti za izpolnitev teh nalog.

Zato bi želel na kratko nakazati področja delovanja občinskega sindikalnega sveta Cerknice.

— Organiziranost sindikatov

Ustanovitev osnovnih organizacij sindikata tam, kjer jih do sedaj še ni ali so sedanje prevelike. Organizacijsko pomagati tistim osnovnim organizacijam, ki predstavljajo občinske odbore sindikatov. Poživiti delo sindikalnih skupin.

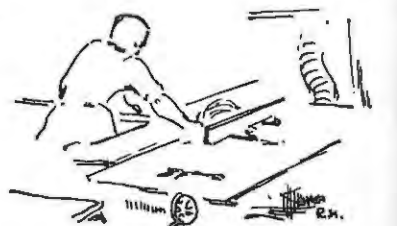
— Samoupravljanje

Uveljavljanje delegatskih odnosov na vseh področjih. Razvoj

samoupravne delavske kontrole. Organiziranje javne razprave ob zakonu o samoupravnem združenem delu.

— Izobraževanje in kultura

Ustanovitev kluba samoupravljalcev. Sprejem programa izobraževanja in uresničitev le-tega. Podpora in prizadevanje pri uveljavljanju celodnevne šole. Izobraževanje sindikalnih aktivistov in ostalih delegatov. Razvoj kulturnega dela v temeljnih organizacijah. Razvijanje novatorstva in racionalizatorstva v temeljnih organizacijah.

— Oddih, rekreacija delavcev in telesna kultura

Izoblikovati možnosti za ustanovitev interesne skupnosti za oddih v naši občini. Sindikalne delavske igre v TOZD in v občini, usposabljanje organizatorjev za to področje.

— Družbeno-ekonomski odnosi

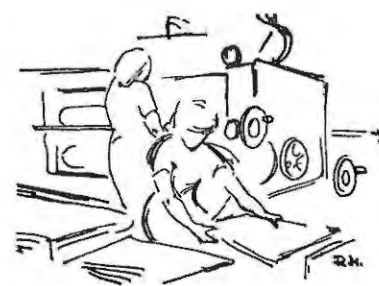
Aktivno sodelovanje pri sprejemanju srednjeročnih planov družbenega razvoja. Uresničevanje stabilizacijskih nalog, spremljanje združenega dela in sredstev, produktivnosti dela, uresničevanje načel — za enako delo enako plačilo. Analiziranje spoštovanja samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitve.

— Socialna politika

Spremljanje stanovanjske politike; izgradnje stanovanj, meril za dodeljevanje družbenih stanovanj in meril za dodeljevanje posojil. Pravna pomoč članom sindikata. Organizirana preskrba oziroma. Ustanavljanje potrošniških svetov.

Vse te naloge, ki si jih je zadal občinski svet, pa bodo uresničene le, če bomo vsi člani sindikata aktivno sodelovali v svojih osnovnih organizacijah in v tistih organih, koder delujemo kot delegati in ne nazadnje kot občani v krajevni skupnosti.

A. Otoničar

Kooperacija na Brestu

V zadnjih nekaj letih se z vprašanji kooperacijskih odnosov srečujemo tudi na Brestu. Čedalje natančnejša delitev dela zahteva, da se proizvodni proces posamezne panoge specializira, s čimer dosežemo večjo produktivnost, boljše izkoriščanje surovin in podobno, s tem pa seveda tudi večji dohodek.

Prav gotovo ni slučajna ugotovitev v ustavnih dokumentih, da si je potrebno prizadevati, da bi v najkrajšem času samoupravno organizirali repro celote oziroma repro komplekse. To pa praktično pomeni kooperacijo od izvoza surovin do prodaje končnih izdelkov.

Mogoče je uvod težko razumljiv, vendar upam, da bo nadaljevanje dovolj jasno.

Kooperacijski odnosi so se na Brestu začeli porajati nekako ob začetku izgradnje sedanje stolarne v TLI Stari trg. Prvotna proizvodnja v tej tovarni je bila namenjena polizdelkom za TP Martinjak. Kasnejši razvoj te tovarne je seveda del odnose spreminjal. Kljub temu, da je bila pred tem že razvita zunanja kooperacija, se je po osvojitvi lastne proizvodnje v TLI Stari trg in po obračunu uspešnosti poslovanja po sedanjih temeljnih organizacijah kooperacija skoraj končala. Vsi poizkusi, da bi bili medsebojni odnosi med temeljnimi organizacijami čim bolj pristni, se izjalovijo takrat, ko se začnemo pogovarjati o kooperaciji oziroma o dopolnjevanju medsebojne proizvodne soodvisnosti.

Kje tiči težava? Vsi skupaj smo, da ne rečem, lokalistično, vsakekor pa ozko podjetniško misleči, z osnovno mislijo, da moramo v okviru lastne delovne organizacije »zaslužiti« zlasti v medsebojnem sodelovanju. Kadar se pogovarjamo, kaj naj bi posamezna temeljna organizacija delala za drugo, znamo izračunati cene do »pare« natančno, in si pri tem mislimo, da bomo tako trenutno rešili eno temeljno organizacijo. Takšni razgovori seveda ne pripeljejo nikamor in posledica tega je, da iščemo kooperante zunaj našega podjetja. Mislim, da bi morala koopera-

cija spodbujati takšne (solidarnostne) odnose, ki bi rodili res kvalitetne rezultate.

Morda nekaj misli za razmislek:

— Tri temeljne organizacije proizvajajo končni izdelek; zakaj ne bi bila kooperacijska vrednost posameznega polizdelka vrednotena po vloženem delu končnega izdelka. To omenjam kot primer zato, ker se da vloženo delo meriti. Pri tem bi odpadle podjetniške zamisli: »Kdo bo koga«.

— Nepotrebni očitki, kdo koga subvencionira, bi nedvomno odpadli, če bi se pametno dogovorili, kakšni naj bodo odnosi s temeljnimi organizacijami, ki imajo možnosti izvažati, čeprav za nižjo ceno, da s tem pokrijejo potrebe po uvozu za druge temeljne organizacije.

— Verjetno bi tudi sistem internih cen lahko vplival na ceno končnega izdelka, če bi interna — dogovorjena zakonodaja vrednotila izdelke po načelih dohodkovne soodvisnosti in vzajemnosti. S tem bi tudi zagotovili, da bi določilo: »za približno enako delo — enako plačilo« v solidarnostnih odnosih doseglo svoj cilj.

Mogoče bo nekaj teh misli sprožilo polemično razpravo. Vsekakor bi želeli, da bi posamezne temeljne organizacije povedale svoje mnenje, zlasti še, če upoštevamo, da smo v našem srednjeročnem planu načrtali zelo tesno medsebojno soodvisnost, za kar načrtujemo tudi dokajšnja investicijska vlaganja. Prav je, da ob začetku razprave o novem samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov razmislimo tudi o teh vprašanjih. Samo z doma razčiščenimi vprašanji bomo lahko tudi v okviru SOZD zagovarjali delitev dela in medsebojne dohodkovne odnose.

Na koncu še vprašanje. Že dokaj dolgo govorimo, da bomo postavili ustrezno službo za notranjo, pa tudi za zunanjo kooperacijo, vendar ne najdemo niti časa niti ljudi, ki bi lahko prihranili marsikakšen dinar v korist razvoja delovne organizacije.

J. Mele

Novo iz Brestovega proizvodnega programa — kuhinja BREST (TP Stari trg)

Proizvodnja in izvoz

Družbeni dogovori, zlasti pa dogovori o srednjeročnem planu razvoja republike in Jugoslavije načrtujejo vso podporo industriji, ki bo usmerjena v tako dejavnost, s katero se bo zmanjševal nivo in povečeval izvoz. Med takšne dejavnosti — čeprav v obdobju 1976—1980 ni v prednostnem planu razvoja (vzroki so znani) — vsekakor sodi tudi lesna industrija. Vzrok temu je izrazito izvozna usmerjenost te industrijske panoge, posebno še, če upoštevamo dejstvo, da je izvozno usmerjena v glavnem na konvertibilno in le delno na klirinško področje.

Pisati o tem, zakaj je izvoz nujen, je verjetno nepotrebno. Vsekakor pa ne velja zanemariti dejstva, da izvoz pomeni izravnavo mednarodne plačilne bilance in s tem vsekakor hitrejši in uspešnejši razvoj našega gospodarstva in končno, tudi življenjskega standarda.

Mogoče bo bralec dejal: »čemu fraziranje?« Vendar je uvod potreben, če hočemo sprožiti polemično razpravo, kako naj se v pogojih, kakršni so sedanji, obnaša temeljna organizacija, glede na gospodarjenje in našo ustrezno zakonodajo.

Skušal bom analizirati težave, ki nastajajo verjetno — od hloda do izdelka, ki ga prodajamo v tujini. Naši predpisi uravnavajo oblikovanje cen gozdnim asortimentom po načelu »ponudba-povpraševanje«. Na osnovi takih cen se oblikuje tudi cena polizdelka in končna cena izdelka, ki je namenjen izvozu. Kaj pa se dogaja med tem?

Običajno se izvozne pogodbe sklepajo vsaj za polovico leta v naprej in je med tem cene nemoogoče spreminjati. Če pri tem upoštevamo, da se cene pri nas bistveno spreminjajo — navzdol do sedaj skoraj ni bilo primera — je rezultat takoj jasen.

Poleg teh težav je potrebno omeniti tudi to, da izdelkov, ki jih proizvajamo za domači trg, običajno ni moč nuditi na zahodna tržišča zaradi drugačne »mode« in zahtev tržišča.

Za zaključek lahko rečemo, da naši predpisi ne sledijo dovolj hitro tem tržnim spremembam, pa tudi naši interni akti ne upoštevajo in priznavajo izvozne usmerjenosti posameznih temeljnih organizacij. Verjetno bi bilo smiselno — če namreč potreba je in vemo, da je — tudi v naši interni zakonodaji urediti te odnose tako, da bi se rezultati merili in ugotavljali ne glede na trenutne tržne razmere doma ali v tujini.

Reči velja še to-le: vsi naši kupci napovedujejo svoje obiske v začetku septembra 1976 in vsi tudi prihajajo z zahtevo o oblikovanju cen za prvo polovico leta

1977. Vprašati se je treba, kako naj temeljna organizacija oblikuje cene za prihodnje obdobje in se dogovori za proizvodnjo, če ji pa take pogodbe ne prinašajo drugega kot izgubo. To pa povzroča tudi nepotrebne težave, ki izvirajo iz takojmenovane solidarnosti, zlasti kar se tiče navidezne rentabilnosti in v zvezi s

tem tudi vprašanje osebnih dohodkov.

Mislim, da bi bilo čas te stvari dokončno spoznati in rešiti tako, da se »privilegirane« temeljne organizacije ne bi večno mačehovsko obnašale do tistih, ki zaradi omenjenih dejstev skoraj ne morejo vplivati na svoje poslovne rezultate.

J. Mele

O naši vzorčni delavnici

Centralna vzorčna delavnica — da ali ne? To je bilo vprašanje, ki smo ga reševali pred petimi leti v zvezi z organizacijo izdelave vzorcev. Odločili smo se za centralno vzorčno delavnico v organizaciji razvojne službe Skupnih dejavnosti.

Osnovno zamisel dela in programa za vzorčno delavnico naj bi po sprejeti organizaciji dajala služba marketinga. V praksi, to je pogost običaj tudi pri drugih organizacijskih določilih, smo se oddaljili od uradnega predpisa ter delo prilagodili trenutnim potrebam in dogovorom. Sprememba nikakor ni mogla ugodno vplivati na delo, posebno še zaradi težjega organiziranja dela. Zato je bilo že večkrat slišati kritike na račun vzorčne delavnice, ki pa so v bistvu posledica nepoznavanja dejanskega stanja.

V svojem dosedanjem delu je delavnica opravičila svoj obstanek, naj si bo s količino ali kvaliteto storitev. Naj omenim samo podatek, da je v zadnjem letnem obdobju izpolnila 168 delovnih nalogov, med katerimi zajemajo posamezni tudi celotne regale, jedilnice, dnevne sobe in podobno.

Ceprav naj bi delo vzorčne delavnice vsaj v glavnem teklo v okvirih trimesečnih planov, je sedanje delo vezano na trenutne potrebe. Vsebinska dela je sestav-

ljena iz dveh glavnih smeri. Prva je izdelava čistih unikatov, druga pa podaljšek proizvodnje do kupca — z manjšimi spremembami ali dopolnitvami serijskega pohištva.

Gledano samo iz naziva »vzorčna delavnica« naj bi bila to samo prva dejavnost, komercialna verzija pa govori v prid drugi. Posebno ob sedanji ponudbi pohištva na trgu je še kako važno poleg samega imena proizvajalca prisluhniti tudi potrošnikovim željam in potrebam. Odločitev, ki vsekakor ni brezpredmetna.

Istočasno se moramo zavedati, da nimamo lastnega projektantskega kadra, ki bi sproti zapolnjevalo delo vzorčne delavnice. Zlasti pa s projekti, ki bi oblikovno ustrezali tržišču, obenem pa tudi tehnološko proizvodnji. Naj zaključim misel: delo vzorca zaradi vzorca je najdražja oblika za iskanje novega izdelka ali programa.

O neposrednih težavah v vzorčni delavnici tokrat ne bi pisal.

F. Strukelj

Gradnja novega električnega 110 KV daljnovođa od Logatca do Loškega polja, ki naj bi se končala z razdelilno transformatorsko postajo. Pot daljnovođa se bo nadaljevala v Loško dolino.

Iz naše vzorčne delavnice

Invalidi in delo

Zadnje čase vse več pozornosti posvečamo invalidnim osebam, pa se družbene skupnosti ubadajo tudi z vprašanjem, ali je invalid lahko zanesljiv in produktiven delavec. Odgovor je zanimiv in koristen za vsakega, ki se kdaj sreča z invalidi. Danes invalidi ne predstavljajo več osamljene, pasivne skupine neproduktivnih ljudi, temveč so sposobni, da se ob primerni pomoči znova vključijo v družbeno življenje kot enakovredni člani. Zato vse bolj poudarjamo ponovno vključevanje invalidov v družbo s pomočjo njihove rehabilitacije — telesne, duševne in socialne.

Rehabilitacija je celovit in nepretrgan proces, ki se pričanja z nastankom okvare in traja do zaposlitve na ustreznem delovnem mestu oziroma do ponovne prilagoditve v delovno in družbeno — socialno okolje. Življenje invalidov je potrebno čim bolj približati življenju neinvalidnih delavcev. Z ustreznimi analizami dela, fizičnimi in psihološkimi meritvami, poučevanjem in delovnim usmerjanjem lahko ogromno večino invalidnih oseb namestimo na delovna mesta, kjer delajo prav tako dobro kot neinvalidni delavci.

Na srečo se stališča do invalidov začnajo odklanjati od poudarjanja tistega, česar človek ne more, k poudarjanju tistega, kar lahko dela. To je tudi glavno načelo pri rehabilitaciji invalidov. Ob tem pa izginja mišljenje, da je invalidni človek potreben usmiljenja, kajti on sam lahko postane s potrebnimi ukrepi prav tako gospodarsko aktiven kot neinvalidni delavec, saj telesne okvare same zase še ne odvzamejo delovne sposobnosti, pač pa človeka onesposobijo le za opravljanje nekaterih del.

Pogosto invalidni delavci posvečajo svojemu delu več skrbi kot pa neinvalidni, saj se tak človek zaveda svoje prizadetosti in se za svoje delo boji. Marsikateri invalid si prizadeva, da bi svoje delo obdržal, ga zadovoljno opravlja in včasih pri delu celo izstopa. Seveda pa se zgodi tudi to, da so nekateri invalidi celo problematični. Vsekakor pa si moramo prizadevati, da se invalid primerno rehabilitira. Uspeh rehabilitacije je odvisen od tega, kako natančno bomo ugotovili invalidove zmožnosti ter ga telesno, poklicno in psihološko pripravili za delo, ki ga bo opravljal.

Ob ustrezni rehabilitaciji postane invalidna oseba »prilagodljiva, produktivna, skrbna, redna, zanesljiva in sposobna«. Prilagodljivost invalida se kaže v tem, da se hitro in zadovoljivo prilagodi novim delovnim razmeram. Pročevanja invalidnih delavcev, ki so nepričakovano postali invalidi, kažejo, da se morajo prilagoditi ne samo telesnim, ampak tudi duševnim motnjam, ki utegnejo biti večja ovira kot telesna prizadetost. Ob vsej rehabilitaciji ima duševno počutje pri delu zelo veliko vlogo. Strinjamo se s svetovalci, ki menijo, da je treba ljudi predvsem opozoriti, naj invalida jemljejo povsem normalno kot sebi enakega. Le tako se bo utrjevalo spoznanje, da je invalid lahko koristen sebi in družbi.

Industrijski delavec, ki postane invalid, lahko najde delo v istem podjetju ali celo na istem delovnem mestu. V vsakem primeru, kadar gre za nesrečo pri delu, pa je delovna organizacija dolžna zagotoviti delavcu zaposlitev na ustreznem delovnem mestu.

Vprašanje zaposlovanja in prilagajanja delovnih invalidov na ustreznost delovna mesta je družbeno vprašanje, ki pride najbolj neposredno do izraza v tistih delovnih organizacijah in ustanovah, ki zaposlujejo delovne invalide. To pomeni, da so ta vprašanja prisotna v skoraj vseh gospodarskih organizacijah, saj verjetno ni podjetja, kjer ne bi zaposlovali delovnih invalidov.

In kako je z invalidi v naši delovni organizaciji?

le deloma zmožni opravljati svoje delo, so pa zmožni poln delovni čas opravljati drugo ustrezno delo, za katerega se lahko usposobijo s pomočjo poklicne rehabilitacije ali s pomočjo dodatnega šolanja.

S pomočjo uspešne rehabilitacije in odobritve invalidske komisije smo na Brestu uspešno zaposlili 28 delavcev, kar se neke prekriva s številom kategori-

TOZD	ŠTEVILO DELAVCEV					telesna okvara	Skupaj
	I.	II.	III.	VVI	VMI		
TPC	—	3	5	—	—	16	24
TPM	—	—	9	—	—	—	9
TPS	—	1	—	—	—	—	1
TLI	—	—	4	—	3	—	7
TIP	—	—	1	—	—	1	2
SD	—	—	—	2	1	4	7
Skupaj	—	4	19	2	4	21	50 (2,74 %)

Opomba: VVI = vojaški vojni invalid
VMI = vojaški mirodobni invalid

Iz tabele, v kateri so podatki iz leta 1975, je videti, da Brest zaposluje 50 delovnih invalidov, kar je 2,74 % vseh zaposlenih delavcev. TP Cerknica ima največje število delovnih invalidov, sledijo pa TP Martinjak, TLI Stari trg in Skupne dejavnosti, TIP Podskrajnik ter TP Stari trg. Največ je invalidov s priznanim določeno stopnjo telesne okvare — 21, nato pa invalidov III. kategorije — 19. To so tisti invalidi, ki so popolnoma nezmožni ali pa

ziranih invalidov (29). Razen pri VVI in VMI gre pri vseh za nesrečo na delu. Najpogostejša delovna mesta, na katerih so postali invalidi so: krožna žaga, kurjenje peči, formatna krožna žaga, skobelni stroj, brizganje. V nekaj primerih gre tudi za nesrečo na poti na delo, kar se še vedno šteje za nesrečo pri delu. In za konec še en podatek. Od leta 1970 je bilo na Brestu upo-kojenih 40 invalidov.

V. SIMČIČ

Skrb za zdravstveno prizadete

Tudi letos je naša delovna organizacija organizirala regresirano zdravstveno letovanje delavcev. 50, 75, in 100 odstotni regres smo odmerili po določilih 75. člena sporazuma o oblikovanju ter o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Kako je letos z regresiranjem in kraji letovanja, kaže spodnja tabela:

Kraji letovanja	% regresa			Skupaj
	50	75	100	
Zdravilišča	10	20	15	53
Morski kraji	3	11	11	20
Gorski kraji	—	3	3	3
Skupaj	13	34	29	29

Odobren regres za zdravstveno letovanje ima 76 delavcev, od tega v TP Cerknica 37, v TP Martinjak 17, v TP Stari trg 4, in TLI Stari trg 3, v TIP Podskrajnik nihče, na Skupnih dejavnostih pa 15 delavcev.

V zdravilišča oziroma toplice (Dolenjske, Šmarješke, Čateške, Laško, Dobrna, Slatina Radenci, Rogaška Slatina) je oziroma bo odšlo 53 delavcev, na morju (Fažana, Medveja) bo preživelo letovanje 20 delavcev, v Kranjski gori pa 3 delavci.

Lani je bilo na regresiranem letovanju 64 delavcev, torej dvanaest manj kot letos.

Delavci so z odobrenim regresom v glavnem zadovoljni. Upamo, da bodo zadovoljni tudi z letovanjem in da si bodo nabrali novih moči za prihodnje delo.

V. Simčič

Protest Brestovih delovnih ljudi proti zatiranju naše manjšine na avstrijskem Koroškem

Iz Tovarne pohištva Stari trg — nanos lepila

Družbena prehrana na Brestu

Največ toplih obrokov, okoli tisoč, pripravljamo za Tovarno pohištva Cerknica in za Skupne dejavnosti. Za ostale temeljne organizacije pa pripravljamo od šeststo do sedemsto toplih obrokov. Nova tovarna ivernih plošč v Podskrajniku še nima organizirane svoje kuhinje. Tople obroke za delavce, zaposlene v tej tovarni, pripravljamo skupaj s toplimi obroki za delavce v Cerknici in jih vsak dan v posebnih posodah vozimo v Podskrajnik.

Toplo hrano pripravljamo po vnaprej pripravljenih jedilnikih, ki jih sestavljata služba družbene prehrane skupaj z zdravstveno službo. Jedilnike pripravljamo v začetku tedna že za prihodnji teden. Trudimo se, da bi bili

mo z jedilniki za posamezne dneve, po drugi strani pa to povzroči službi družbene prehrane precej težav.

Glavne težave so pri preskrbi z živili. Cene zelenjave, sadja in krompirja v zadnjem času zelo nihanjo. V posameznih letnih obdobjih je trg s temi živili ne samo slabo založen, ampak je tudi njihova kvaliteta slaba. Vse našto se odraža v ceni skupnih stroškov za živila, saj ta živila predstavljajo 30 odstotkov vseh stroškov.

Cene mesa so v zadnjih dveh letih umirjeno rasle in bistveno ne vplivajo na porast stroškov živil. Zato sama cena pri mesu ni bila toliko vprašljiva, pač pa slaba založenost trga s svinjskim

Prevoz toplih obrokov v Tovarno ivernih plošč

jedilniki čim bolj raznoliki, kvalitetni in količinsko zadostni. Način priprave toplih obrokov po vnaprej objavljenih jedilnikih je dober, ker vse zaposlene seznani-

in telečjim mesom ter s suhomesnatimi izdelki. Goveje meso nabavljamo predvsem v mesnicah Kmetijske zadruge Cerknica, medtem ko ostalo meso iščemo drugje (v Postojni, Ljubljani in drugod). Vse to nam povzroča veliko težav predvsem zato, ker naša služba nima lastnega prevoznega sredstva, kar bi bilo v takšnem položaju nujno potrebno.

Poleg že omenjenih težav pri oskrbi z živili pa na dobro pripravo toplih obrokov vplivajo tudi druge težave. V obratu družbene prehrane v Cerknici so restavracijski prostori primerno urejeni, medtem ko so prostori za shranjevanje živil pretesni. To nam onemogoča pravočasno in zadostno nabavo nekaterih živil, ki so potrebna za nemoteno in kvalitetno pripravo toplih obrokov. V obratu družbene prehrane Tovarne pohištva Martinjak so še vedno težave zaradi pomanjkljivo urejenih prostorov, ki jih upravlja stanovanjska skupnost Cerknica. V Starem trgu imamo lepo urejene prostore za družbeno prehrano.

V prihodnje bi bilo potrebno urediti samostojno kuhinjo v Tovarni ivernih plošč, kar bi omogočalo boljše oskrbo tamkajšnjih delavcev.

J. Urbas

NAŠI LJUDJE

Predstavi bralcem Obzornika dolgoletno delavko in sodelavko je dokaj zahtevna naloga. **MARIJA BELL**, ki dela v naši temeljni organizaciji že polnih triindvajset let, je pač član kolektiva, ki smo ga dolžni ob tovarniškem jubileju predstaviti našim bralcem. Delo, ki ga opravlja — tajniški posli, personalna in kadrovska evidenca, zapisniki in podobno — in ki mu je posvetila polnih osemnajst let svojega dela, zasluži našo pozornost. Dejstvo, da za večino delavcev, upokojencev in vajencev pozna osebne podatke skoraj »na pamet«, je posledica njenega zanimanja za delo z ljudmi; različni obrazci in osebni dokumenti so napisani in obdelani skoraj v trenutku.

Rojenice so ji namenile, da ji je zibel stekla 1928. leta v zelo številni družini na Bločicah. Pravi, da »Bloččen ne bi bil Bloččen«, če ne bi imel v sebi želje in energije za ustvarjanje, želje po napredku. No, in takšna je tudi naša Marija.

Ko sva besedovala o njeni prehojeni življenjski poti, mi je med drugim zaupala, da bi glede na uspehe v šoli pred vojno zelo rada študirala, vendar ji takratne razmere teh želja niso omogočile. Številna kmečka družina, ki se je komaj preživljala, je iskala dodatni zaslužek z vsem mogočim, zlasti pa s prevozništvom lesa z vozovi, saj je bil le v tem vir skromnega zaslužka.

Vojna tudi njej ni prizanesla. Kot mlado dekle se je pridružila obveščevalcem in kurirjem ter bila 1943. leta sprejeta v SKOJ, kar je takrat pomenilo biti pripravnica za sprejem v Komunistično partijo. Na vojno obdobje ima dokaj bridke spomine. Družina Kovačič je bila preganjana (očeta so ji 1943. leta zverinsko ubili, brat je padel v partizanih in skromna domačija je bila požgana). Pravi, da so bili časi zelo težki, zlasti, ko so morali po vojni otroci z materjo sami obnoviti dom, če so hoteli imeti streho

nad glavo. Medalja Zasluge za narod potrjuje njeno medvojno delo, pa tudi sprejem v Komunistično partijo takoj po vojni.

Mlado dekle se je 1948. leta zaposlilo na krajevnem odboru v Grahovem, od koder je bila premeščena na okrajni komite Komunistične partije Slovenije v Postojno. Pripoveduje:

»Delali smo od jutra pa pozno v noč; poleg svojega sprotnega dela pa smo hodili še žet, mlatiti ali nakladat vagone, kajti prvi petletni plan je bilo potrebno izpolniti ne glede na delovni dan ali teden; tudi prehrana je bila stvar vsakega posameznika«. Kljub naporom pa so bili tudi tisti časi lepi, čeprav težki, vendar pa sedanjim časom neprimerljivi, čeprav sedaj bolj negodujemo (»nergamo«) kot pa smo tedaj.

Oktober 1953. leta se je zaposlila v Tovarni Martinjak kot delavka na profilni brusilki. Spominja se takratne proizvodnje: žagan les, obešalniki, ležalni stoli, otroški stolčki, kar so proizvajali na žagi, v strojnem oddelku in v politirnici. Kasneje je bila premeščena v priročno skladišče, v materialno knjigovodstvo, v računsko službo in nazadnje v tajništvo. Sramežljivo se pohvali: »Bila sem tajnica pri vseh dose-danjih obratovodjih in direktor-jih v naši tovarni!«

Ob tem, ko sva premlevala zgodovino tovarne, pravi, da se najbolj spominja požara leta 1954 in obnove tovarne. Nihče, se spominja, ni postavil vprašanja, kje bo delal in koliko ur oziroma dni v tednu, dandanes pa je potrebno skoraj za vsako uro dodatnega dela izdati pismeno odločbo za nadurno delo. S tem ne oporeka današnjim razmeram pač pa želi spomniti, da je potrebno za nekaj več tudi nekaj žrtvovati.

Ko sem jo pobaral o njenem delu v tajnistvu, pravi, da jo to delo veseli (vzorno urejena dokumentacija to potrjuje), zlasti pa jo veseli delo z ljudmi, kar

verjetno izvira iz njenih mladostnih razmer. Dejansko je njena odlika pomagati vsakomur, ob vsakem koraku, sicer pa pravi: »Saj veš vendar, kakšna sem.« Preprostost je pač njena odlika, zato ima rada vse v kolektivu in enako mi njo. Mislim, da je omembe vredno njeno dopisovanje z upokojenci (čeprav živijo v Bosni), z delavci, ki so na odsledu vojaškega roka... Za svoje aktivno delo v organih upravljanja je bila tudi odlikovana z državnim odlikovanjem — redom dela s srebrnim vencem leta 1975.

Ob zaključku sem dolžan Mariji izreči mnogo zahvale za njeno delo v tovarni. Mislim, da jo bomo ob bližnjem odhodu v zasluženi pokoj vsi zelo pogrešali, pa tudi sama pravi: »Če pomislim, da bom morala zapustiti kolektiv, me vedno stisne pri srcu.« Upam, da bomo tudi v prihodnje še sodelovali in da bo tudi tovarišica Bellova še naprej aktivna delavka, čeprav ne v tovarni, pač pa kot zavedna krajan-ka v krajevni skupnosti ali na drugih družbenih področjih.

J. Mele

Izpopolnjevanje na obvezni počitniški praksi

Kaj je z minulim delom?

Republiški svet Zveze sindikatov je v sindikalni listi za leto 1975 določil kriterije oziroma lestvico za nagrajevanje po minulim delu. V praksi se načelo nagrajevanja po minulim delu zelo počasi uveljavlja, primanjkuje pa tudi preverjenih kriterijev, zato sindikalna lista uveljavlja delovno dobo kot element nagrajevanja. Omenjeno določilo se v sindikalni listi za leto 1976 ni spremenilo, uveljavlja pa ga tudi samoupravni sporazum o dohodku in njegovi delitvi za področje lesne industrije in proizvodne lesne obrti.

Zanima me, zakaj je ravno pri nas na BRESTU toliko težav in nasprotujočih si informacij pri uvažanju nagrajevanja po delovni dobi. Postavljeni so bili roki, bile so informacije na zborih delavcev, na delavskem svetu temeljne organizacije, na koncu pa je vse ostalo zgolj pri obljubah.

Nas, dolgoletne člane kolektiva, moti predvsem izgovor, da bi bili z uvedbo nagrajevanja po delovni dobi prikrajšani mlajši delavci. Sprašujem se, ali nismo v določenem pogledu ob sedanjem stanju prikrajšani ravno starejši delavci, ki smo svojo mladost, svoje delo in svoje žulje pustili iz za zidov naših tovarn. V trenutku, ko nam že peša moč, ko slabše vidimo in slišimo, ko smo zastupljeni z lesnim prahom in kemikalijami in ko ne moremo z lastnim fizičnim izčrpanjem več povečevati produktivnosti ter dosegati časovnih normativov, nam vodilni tovariši povedo, da

je potrebno zavarovati novodošle, komaj sprejete delavce.

Mislim, da je treba v najkrajšem možnem času poiskati rešitev, sprejemljivo za ves kolektiv in da je predvsem treba končati samo z obljubami.

V. ŠUBIC

PRIPIS UREDNIŠTVA

Kljub temu, da smo o vseh bistvenih vprašanjih v zvezi z minulim delom pisali v predzadnji številki našega glasila (J. Hren — Minulo delo) objavljamo pričujoči prispevek, ki smo ga nedavno prejeli. V omenjenem objavljenem članku so bile med drugim nanizane tudi vse oblike nagrajevanja minulnega dela kot jih je urejal dosednji sporazum o oblikovanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov.

Zato najbrž ne drži ugotovitev, da doslej nagrajevanju minulnega dela nismo posvečali nikakršne pozornosti.

Prav sedaj je v javni razpravi nov sporazum o pridobivanju in delitvi dohodka ter o razporejanju čistega dohodka, ki med drugim upošteva tudi vse doslej znane kriterije za nagrajevanje minulnega dela.

Ob tej priložnosti še enkrat opozarjamo vse delavce, naj med javno razpravo posredujejo svoje konkretne pripombe k sporazumu, ne pa — kot se je doslej že večkrat dogajalo — šele po sprejetju akta splošno in načelno (podobno kot v gornjem sestavku) ugotavljajo njegove pomanjkljivosti in slabosti.

Pomembna dokumenta

IZ DELA SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

V javni razpravi je do 15. septembra letos pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje družbeno najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, o oddajanju stanovanj, ki so družbeno lastnina v upravljanju občine in jih je za družbeno pomoč vložila skupščina občine Cerknice ter o možnosti za zamenjavo stanovanj.

S pravilnikom si stanovanjska skupnost prizadeva, da bi izdelala sistem za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih iz sredstev družbene pomoči vsem upravičenim pod enotnimi pogoji. Zato pozivamo vse dejavnike in občane, da dajo v času razprave takšne predloge, ki bodo omogočali uporabo enotnih meril pri dodeljevanju družbenih stanovanj.

Stanovanja, ki so zgrajena iz sredstev družbene pomoči, so namenjena reševanju stanovanjskih vprašanj družin in oseb z nizkimi dohodki, mladih družin in starih ljudi. Ko bo pravilnik sprejet, bo razpisan natečaj. Na podlagi prijav z zahtevano dokumentacijo bo sestavljena enotna lista po kriterijih, ki jih vsebuje pravilnik, podrobneje pa bodo določeni v natečaju.

Poleg stanovanj, ki so namenjena družinam in osebam z nižjimi dohodki, bodo zgrajena namenska stanovanja za potrebe mladih družin. Znano je, da mlada družina težko ob vseh drugih izdatkih, ki jih zahteva oblikovanje družine, reši že na začetku skupnega življenja tudi stano-

vanjsko vprašanje. Pričakovati pa je, da bo mlada družina v petih letih sama poiskala možnost za pridobitev večjega najemnega stanovanja, za nakup etažnega stanovanja ali za graditev lastne stanovanjske hiše. Pri tem je pričakovati, da bo poleg namenskega varčevanja za stanovanje dobila tudi pomoč v delovnem kolektivu, kjer sta zakonca zaposlena.

Stanovanja iz družbene pomoči so namenjena tudi starim ljudem, da bi se kolikor je moč izboljšali stanovanjski pogoji teh ljudi, ki marsikje živijo v skrajno neprimernih stanovanjskih pogojih. Vendar pa se moramo v prihodnje prizadevati, da bi si vsakdo rešil svoje stanovanjsko vprašanje v času, ko je še sposoben pridobivati dohodek.

Osnutek pravilnika vsebuje tudi druga določila, ki se nanašajo na razdeljevanje in zamenjavo stanovanj, zato še enkrat pozivamo vse občane, da v javni razpravi aktivno sodelujejo ter posredujejo svoje predloge in pripombe na samoupravno stanovanjsko skupnost občine Cerknica.

V javni razpravi je tudi pravilnik o kreditiranju stanovanjske graditve. Sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve prispevajo vse temeljne organizacije združenega dela, ki imajo sedež v cerkniški občini. Zato pravilnik tudi predvideva, da lahko posojila dobijo pri samoupravni stanovanjski skupnosti Cerknica le tiste temeljne organizacije združenega dela in njihovi delavci, ki združujejo sredstva v naši občini. Zaradi velikih potreb po družbenih stanovanjih in komunalni ureditvi naselij, je predvideno, da je najmanj 60 odstotkov sredstev namenjenih za te potrebe.

Pravilnik podrobno razčlenjuje pogoje, pod katerimi je mogoče pridobiti posojilo. Prednost imajo tisti, ki pridobivajo nove stanovanjske površine in vlagajo v gradnjo čimveč lastnih sredstev. Za lastna sredstva se šteje tudi namensko privarčevani denar in posojilo, ki ga dobi delavec na podlagi namenskega varčevanja v banki.

Tudi ta pravilnik je v javni razpravi do 15. septembra, zato prosimo, da do omenjenega dne pošljete predloge in pripombe na samoupravno stanovanjsko skupnost občine Cerknica.

F. Levec

Letošnja počitniška praksa

Večina naših srednjih štiri letnih šol ima v svojih programih zapisano, da mora učenec tudi na prakso v delovno organizacijo. Cilji prakse pa so po posameznih šolah različni.

Še pred zaključkom šolskega leta je prišlo šestnajst drugošolcev s postojnske gimnazije v Tovarno pohoštva Cerknica. Razporejeni so bili po vsej tovarni na lažja delovna mesta, po večini pomočniki pri strojih. Zanje štirinajstredno delo ni bilo lahko, ker so preživljali telesno utrujenost, ki jo je bilo treba premagati. Mogoče je takšna praksa prekratka, kajti učenec pridobi slabe izkušnje o delu prav zaradi telesne utrujenosti. Enome-sečna praksa bi prinesla drugačne vtise. Večina učencev ob zaključku takšne prakse sklene, da se bodo raje učili noč in dan, samo da ne bo treba v življenju delati.

Največ praktikantov je bilo s tehniške šole za lesarstvo v Cerknici. Njihova obvezna enomesečna praksa je prvo leto v

primarni predelavi lesa, drugo leto delo na lesnoobdelovalnih strojih, tretje leto pa v pripravi dela.

Praktične izkušnje z obvezne prakse si morajo zapisati v dnevnik, ki je strokovno ocenjen, ocena pa gre v spričevalo za naslednje šolsko leto. Praksa za te učence je organizirana primerno, vendar še ne povsod na najboljši način. Stara praksa, ko so bili praktikanti delovna sila, pa gre počasi v zaton.

Težje je organizirati primerno prakso za študente različnih fakultet. Fakultete imajo prakso organizirano že med šolskim letom pod vodstvom svojih učiteljev. Zavedamo se te pomanjkljivosti, saj služba, ki je za to zadolžena, komaj opravi le razporeditev po temeljnih organizacijah in službah.

Ne glede na manjše pomanjkljivosti pa menimo, da je bila praksa 85 učencev in 14 študentov, ki so jo letos opravljali na Brestu, za obe strani uspešna.

F. Turšič

Prijeten izlet

Osnovna organizacija sindikata v Tovarni pohoštva Martinjak je v sodelovanju z mladinsko organizacijo v soboto, 7. avgusta organizirala enodnevni izlet v Fiesco. Cena izleta za posameznika je bila 50 dinarjev, razliko v stroških pa je krila sindikalna organizacija. To so bili vsekakor ugodni pogoji za vse člane delovne skupnosti, a kljub temu se jih je izleta udeležilo sorazmerno malo.

Čeprav je bila družba po starosti precej raznolika, je bilo vzdušje ves čas prijetno. Vreme je bilo naklonjeno, tako da so udeleženci izleta preživeli res lep dan, katerega so v splošno zadovoljstvo zaključili na Gornjem jezeru.

V razgovoru z nekaterimi udeleženci tega izleta sem dobila vtis, da si takih in podobnih izletov še želijo. Ta želja je obenem priznanje sindikalni organizaciji, ki tudi na tak način skrbi za dobro počutje svojih članov.

J. Hleršič

Sindikat o rekreaciji delavcev

Ena izmed pomembnih nalog sindikata je tudi skrb za množično rekreacijo delavcev, kar je eden izmed temeljnih pogojev za večjo storilnost in za ugodno počutje delovnega človeka v prostem času in med proizvodnim procesom.

Za organizirano rekreacijo delavcev v prostem času skrbi v naši delovni organizaciji odbor za športno rekreacijo, ki deluje v okviru sindikalne konference že več let.

Odbor skrbi za naslednja področja dejavnosti: balinanje, kegljanje — ženske in moški, mali nogomet, namizni tenis — ženske in moški, odbojka — ženske in moški, smučanje — ženske in moški, šah — ženske in moški ter streljanje — ženske in moški.

Posamezne sekcije so glede na svojo specifičnost in možnosti med letom različno aktivne. Aktivnost se zlasti poveča med pripravami na Lesariado, medtem ko ves ostali čas rekreacijska dejavnost precej upade. Pomanjkljivo na področju rekreacije delavcev je tudi to, da je sodelovanje sekcij osredotočeno na območju Cerknice, delno še Martinjaka, medtem ko delovanje nekaterih sekcij na področju Staroga trga ni čutiti.

Verjetno bi morali za uspešnejšo rekreativno dejavnost posameznih sekcij v vsaki temeljni organizaciji organizirati podsekcije, ki bi skrbale za organizacijo množične športne rekreacije v svoji temeljni organizaciji in za povezavo z Odborom. V prihodnje bodo lahko v veliko pomoč pri organizaciji rekreacije v temeljnih organizacijah tovariši, ki so obiskovali in tudi uspešno zaključili tečaj za amaterske organizatorje rekreacije v temeljnih organizacijah. V delovni organizaciji pa imamo tudi profesionalnega organizatorja rekreacije, ki poleg tega, da sodeluje z Odborom pri organizaciji različnih oblik rekreacije, išče v okviru možnosti najugodnejše ponudbe za letovanje med letnimi dopusti. Prav ta oblika rekreacije je v naši delovni organizaciji trenutno najbolj nezadovoljiva. Da je temu res tako, dokazuje podatek, da letno izkoristi to obliko letovanja samo okrog 50 naših delavcev in približno toliko njihovih družinskih članov. Za izboljšanje dosedanjega stanja teče širša akcija za iskanje bolj oblik organiziranja letnega oddiha. Pri občinskem sindikalnem svetu je izvoljena skupnost za rekreacijo, ki naj bi na podlagi širše ankete in temeljite analize pripravila predlog za rešitev teh vprašanj v okviru občine.

Republiški sekretariat za industrijo in Konferenca sindikata SOZD Slovenijales pa sta izdelala in nam poslala v razpravo predlog, v katerem predlagajo, naj organizacije združenega dela s pogodbo združijo del sredstev skupne porabe s hotelsko organizacijo združenega dela. S sredstvi obeh organizacij in z najetjem bančnih kreditov bi zgradili nov hotel v nekem kraju, v pogodbi pa določili, koliko ležišč in za koliko dni v letu ter v kate-

rem času bi imela na voljo tovarna v katerem koli hotelu, ki ga upravlja hotelska OZD. V pogodbi naj bi se obe delovni organizaciji sporazumeli tudi o tem, kolikšen del dnevnega penziona je s sodelovanjem pri skupni investiciji tovarna že plačala. Razliko do polne cene pa naj bi nato plačal vsak delavec sam. V pogodbi bi bilo potrebno urediti tudi vse druge medsebojne obveznosti in ugodnosti. Prav gotovo ima predlagana oblika nekatere prednosti pred dosedanjimi načini za organiziranje letovanja.

Seveda pa to ni edina oblika medsebojnega povezovanja. Ena izmed mogočih oblik povezovanja je tudi ta, da več delovnih organizacij pristopi k samoupravnemu sporazumu in ustanovi samoupravno interesno skupnost počitniške dejavnosti.

Kot vidimo, je za boljše rekreativno dejavnost, pa tudi za boljše organizacijo letovanja precej možnosti.

Vsekakor pa je naša dolžnost, da pri reševanju prihodnjih nalog vsi s polno odgovornostjo sodelujemo, istočasno pa skrbimo za to, da v srednjeročnem programu in v letnih planih zagotovimo v ta namen potrebna materialna sredstva in ukrepe za boljše rekreativno dejavnost.

K. Bahun

Skrb za obolele

V osnutku samoupravnega sporazuma o pridobivanju in delitvi dohodka ter o razporejanju čistega dohodka je določilo, da delavec nima pravice do nadomestila osebnega dohodka, če namenoma povzroči nezmožnost za delo, če se ugotovi, da delavec namenoma preprečuje zdravljenje, če se med začasno nesposobnostjo za delo ukvarja s kakršno koli gospodarsko dejavnostjo oziroma se med bolniškim staležem obnaša tako, da s tem podaljšuje čas zdravljenja.

Glede na to je delavski svet TOZD Tovarne pohištva Cerknica sklenil, dati priporočilo, da bi bolniški stalež nadzorovali na domu. Za ta nadzor bi bila najbolj primerna socialna služba skupnih dejavnosti. Nadzor na domu delavcev, ki so v bolniškem staležu, pa naj ne bi bil zgolj nadzor, pač pa tudi human obisk bolnika in prek zdravnika oziroma obratne ambulante nudenje dodatne strokovne zdravstvene pomoči.

Po drugi strani pa bi s takim nadzorom vplivali na zmanjšanje bolniškega staleža in seveda s tem na večjo prisotnost delavcev pri delu oziroma na večjo produktivnost.

J. Klančar

Tudi naše jezero nudi obilo priložnosti za vsakdanjo rekreacijo delavcev

Brestova mladina izdaja svoje glasilo

Na skupnem sestanku predsedstev mladinskih osnovnih organizacij Tehniške srednje lesarske šole Cerknica, Tovarne pohištva Cerknica in Skupnih dejavnosti BRESTA smo sklenili, da bomo pričeli izdajati skupno glasilo.

Predsedstva vseh treh osnovnih organizacij so že sprejela temeljno vsebinsko zasnovo, imenovan je uredniški odbor (po štirje mladinci iz vsake osnovne organizacije), prav tako glavni, odgovorni urednik ter tehnično vodstvo. Glasilo OBROBNIK naj bi izhajalo štirikrat letno, upamo, pa da kasneje še pogosteje.

Zakaj to glasilo?

Ce pogledamo samo omenjene osnovne organizacije, vidimo različne stopnje organiziranosti in zgolj posamične akcije. Reševanje takšnih vprašanj, usklajevanje akcij in organiziranosti

bomo skušali pospeševati tudi z glasilom. Glasilo naj bi združevalo organizirano mladino na Brestu, na Tehniški srednji lesarski šoli in študente. Zavedati se moramo, da je enoten nastop pogoj za uspešnost delovanja

mladine. Enotnost akcije pa lahko dosežemo le, če bomo dobro obveščeni.

Podoben namen ima Informator, ki ga izdaja občinska konferenca ZSMS. Vendar je ostal le pri osnovni funkciji obveščanja, predvsem zaradi tehničnih in finančnih težav, nezainteresiranosti, neaktivnosti, pa tudi zaradi slabe seznanjenosti mladincev o izhajanju tega glasila. Zato glasilo nima pravega odmeva, ker je vse preveč splošno.

Mladi na Brestu želimo več. Radi bi bili seznanjeni z delom mladine v osnovnih celicah družbenega življenja — v temeljnih organizacijah, na šolah, radi bi spoznali uspehe in težave mladih, ki delajo na Brestu ali so z njim povezani. Ne moremo in ne smemo biti neprizadeti ob delu ali nedelu mladih delavcev v tovarnah, dijakov in študentov v šolah, mladih ljudi, s katerimi delamo ali bomo delali.

Res je, da bo temeljna naloga glasila, obveščati o vseh pomembnih dogajanjih najprej v okviru treh osnovnih organizacij, vendar to ne pomeni, da ne bomo spregovorili tudi o širših družbenih dogajanjih. S tem, ko smo pričeli izdajati glasilo, se pridružujemo akciji revije Mladina, ki poteka po vsej republiki.

Glasilo delovne organizacije Brestov obzornik že zaradi svoje vsebinske zasnove ne bi moglo objaviti vseh člankov, ki bodo sicer objavljeni v našem OBROBNIKU. Prepričan sem tudi, da bo mlademu delavcu ali dijaku lažje spregovoriti o svojem delu in težavah v našem glasilu. Vendar pa bodo vsi članki na voljo tudi uredniškemu odboru OBROBNIKA in INFORMATORJA in jih lahko po svoji presoji tudi objavijo.

Mislím, da je glasilo tudi odgovor takim, ki delo mladine še vedno postavljajo pod vprašaj. Vsekakor ne nameravam dela mladih pretirano hvaliti, vendar mislim, da nedelavnost nekaterih ali pa malenkostni spodrsrljaji pri organiziranju posameznih akcij ne bi smeli biti obče merilo za ocenjevanje dela mladine.

Predvsem pa si želimo, da bi mladi v glasilu predvsem zelo kritično ocenili svoje delo, da bi kritični sestanki spodbujali k še večji delavnosti, da bi se okrepila socialistična zavest in morala, tovarištvo in solidarnost. Vse to je pogoj, da se bodo mladi resnično vključili v razgibana družbena dogajanja.

I. Likar

Počitniški utrinki

Dopustniška sezona je na višku, vročina tudi, zato bi bilo prav, da napišemo še nekaj vrstic o letovanju naših delavcev.

Letos je bilo za Brestove delavce organizirano letovanje tudi v avtocampu Medveja, neda-leč od Opatije. Na voljo sta bili po dve mali in dve veliki avtomobilski prikolici.

Odziv za letovanje je bil dokaj dober, tako da so kapacitete povsem zasedene.

POT

Čisto na kratko! Cerknica, prek Postojne, Ilirske Bistrice do Matuljev. Kar naravnost, seveda je treba upoštevati vse ovinke. V Matuljah na desno, mimo Opatije, Lovrana in že je tu Medveja. Nekaj več kot sto kilometrov oziroma uro in pol zmerne vožnje. Promet je gost! Prijazni uslužbenci na recepciji vam dajo ključek in že ste lastnik dopustniškega mini stanovanja.

PRIKOLICA

V »stanovanju« je plinski štedilnik na dve plošči, pomivalno koritce, omarice in seveda ležišča. Štiri ali šest, odvisno od prikolice. Vse skupaj je v toplovi senčici, ki pa ni kdo ve kako izdatna. V prikolicah je elektrika, ni pa vode, ki jo je v kampu dovolj, in sicer najboljše.

PLAŽA

Kakih stopetdeset metrov od »stanovanja« je prodnata plaža, ki obkroža ves zaliv. Prod je

precej grob, za stopala neprijeten; tudi senca se pojavi dokaj zgodaj popoldne. Voda je zelo zelo čista, topla, kar pa seveda ne velja za tisti del, kjer se v morje izliva studenček. Le-ta je seveda odlična hladilnik za vse vrste pijač (če ni že usahnil). Obala se spušča v morje zelo naglo, kar je lahko za neplavalce rahlo neprijetno. Vstop na pločo je za prebivalce avtocampa brezplačen. Levo od plaže je pomol kjer pristajajo manjše ladje in čolni, od tam dalje pa so že čeri. Na desni strani je izposojevalnica čolnov in igrišče za mini golf. Na svoj račun lahko pridejo tudi ribiči in lovci na počasnejše morske živali. Slodnji le, če se znajo dobro potapljati, ker je voda že okrog 15 metrov od obale zelo globoka (za naše pojme, seveda). Ježev, vsaj v dosegu nog, ni. Za zabavo skrbi drugorazredni domači ansambel, ki zna igrati kakšnih dvajset »komadov« in jih obdeluje pozno v noč.

Preskrba je odlična, trgovina, dasi majhna, je dobro založena z vsemi mogočimi »dobrotami«.

Pa obilo sonca (kamorkoli greste na letovanje!)

F. Mele

Ob dvajsetletnici delovanja Ribiške družine Cerknica je bilo za svoje ribiške zasluge odlikovanih 25 njenih članov. Na sliki nagrajenci.

Neizčrpni vir vode z blagodišečimi vonjavami v središču našega malega mesta že dolgo kljubuje vsem vremenskim razmeram. Bajе tudi uradno ni moč ugotoviti, kdo je za to odgovoren.

Stara »tržnica« je bila pogosta gostja naše rubrike. Sedaj pa je dokončno v splošno zadovoljstvo umaknila na primernejši kraj.

FILMI V SEPTEMBRU

2. 9. ob 17. in 20. uri — TA ČUDOVITA BITJA. Ameriški dokumentarni film.
4. 9. ob 20. uri in 5. 9. ob 16. uri — KRVAVI JASTREBI ALJASKE. Nemški pustolovski film.
5. 9. ob 20. uri — 99 % MRTEV. Ameriška kriminalka.
6. 9. ob 20. uri — OPERACIJA HONG KONG. Ameriški pustolovski film.
9. 9. ob 20. uri — UMOR LEVA TROCKEGA. Ameriška kriminalka.
11. 9. ob 20. uri in 12. 9. ob 16. uri — KARATE JONES. Ameriški pustolovski film.
12. 9. ob 20. uri — ZANDYJEVA NEVESTA. Ameriški western.
13. 9. ob 20. uri — SREDI MORJA — SREDI POLETJA. Ameriška drama.
16. 9. ob 20. uri — NEZNOSNI SIN. Ameriška komedija.
18. 9. ob 20. uri in 19. 9. ob 16. uri — VROČA SEDLA. Ameriški western.
19. 9. ob 20. uri — NAJDLJŠI DAN. Ameriški vojni film.
20. 9. ob 20. uri — UMOR V ORIENT EXPRESU. Ameriška kriminalka.
23. 9. ob 20. uri — GROZOTE BELE ZARJE. Ameriški pustolovski film.
25. 9. ob 20. uri in 26. 9. ob 16. uri — POBEGNIL SEM S HUDIČEVEGA OTOKA. Ameriški pustolovski film.
26. 9. ob 20. uri — YAKUZA. Ameriška kriminalka.
27. 9. ob 20. uri — HITRI MURPHY. Ameriški pustolovski film.
30. 9. ob 20. uri — POLICIJSKA PIŠTOLA. Japonska kriminalka.

Obujanje revolucionarnih tradicij

SLAVJE NA ŽUPANOVEM LAZU IN V NADLESKU

Bogata zgodovina iz polpretek-le dobe, ki je oblikovala našo današnjo stvarnost, je tudi mesec september označila kot praznični. Tako bo v dneh 25. in 26. septembra letos obuditev spomina na dva pomembna dogodka iz časov narodnoosvobodilnega boja v naših krajih.

V soboto 25. septembra bomo odkrili veličasten spomenik na Županovem lazcu v osrčju našega Snežnika, na mestu, kjer je med vojno delovala Slovenska vojaška partizanska bolnica Snežnik. Naslednjega dne, v nedeljo 26. septembra pa bomo odprli prenovljeno letališče ob vasi Nadlesk v Loški dolini. Ob tej priložnosti bomo videli prikaz evakuacije ranjencev, ki so bili med vojno s

tega letališča z zavezniškimi letali odpeljani na zdravljenje v Bari.)

Slavnosti ob obeh praznovanjih bodo nadvse slovesne. V soboto pričakujemo na Županovem lazcu poleg najvišjih predstavnikov družbenopolitičnega življenja iz republike in velikega števila preživelih ranjencev tudi veliko število domačinov-občanov iz naše in iz sosednjih občin.

Predstavniki preživelih oskrbovancev v bolnišnici nam bodo obudili spomin na dogodke ob delovanju bolnice med vojno, borci iz naše občine pa bodo novi spomenik prevzeli v varstvo. Po ogledu bolnišnice se bomo lahko zadržali na prijateljskem srečanju, ki ga pripravljajo domači

lovci. V sporedu ob odkritju spomenika bomo prisluhnili domačim izvajalcem-učencem osnovnih šol iz Starega trga in Prezi-da, moškim pevcom iz občine in pihalnemu orkestru iz Cerknice.

Drugega dne, v nedeljo 26. septembra bomo v Nadlesku po dolgem času spet videli pristanek in vzlet evakuacijskih letal na prenovljenem letališču. Ob pripovedovanju takratnih vodij evakuacije bo to potekalo prav tako in z enakimi letali DC-3 kot med vojno. Letališče bo odprto tudi za kasnejše pristanke in vzlete manjših letal. V obnovo letališča je mladina Loške doline vložila precej prostovoljnega dela.

Prireditelj — Občinski odbor ZZZB NOB in pokrovitelj — Republika Slovenija Zveze socialistične mladine Slovenije vabita vse občane, zlasti pa mladino k udeležbi na obeh prireditvah.

I. URBAS

Prvi uspehi se že kažejo

CELODNEVNI POUK V OSNOVNI ŠOLI HEROJA JANEZA HRIBARJA V STAREM TRGU TUDI LETOS

Lani smo v osnovni šoli Janeza Hribarja Stari trg pričeli uvajati novo obliko organizacije, življenja in dela učencev in učiteljev, tako imenovano celodnevno osnovno šolo. Novost takšne šole je v tem, da so učenci v šoli osem ur in v tem času opravijo vse šolsko delo — pouk, poleg tega pa je poskrbljeno, da se v šoli tudi učijo, saj imajo vsak dan po dve šolski uri samostojnega učenja. Poleg duševnega razvoja se posebna pozornost posveča tudi telesnemu razvoju z redno prehrano in vsakdanjo telesno vadbo v obliki pouka ali rekreacije. Vsak učenec ima možnost v krožkih, ki so sestavni del celodnevne šole, ustreči svojem veselju in znanju v dejavnostih, ki jih običajni pouk ne dopušča.

V lanskem šolskem letu so se odkrivale težave, ki jih zaradi premajhne prakse, saj smo bili le ena izmed devetnajstih slovenskih šol, ki so prešle na celodnevni pouk, nismo mogli reševati že med šolskim letom. Tako kot večina šol nas pestijo kadrovske težave, ki so v celodnevnem pouku še bolj očitne. Z dodatno obremenitvijo ne moremo pričakovati še kvalitetnejšega dela, ki ga celodnevni pouk hoče uveljaviti. Zmanjkuje tudi časa za oblikovanje drugačnih odnosov med učenci in učitelji.

Lahko pa rečem, da smo izmed devetnajstih celodnevniš šol imeli v povezavi šole s širšo skupnostjo največ zunanjih sodelavcev, ki so pri nas pomagali voditi različne krožke. Delovali jih je sedem. Največ jih je bilo iz Kovinoplastike (štirje), ostali pa so bili upokojeni učitelji in medicinska sestra. Vsem tem zunanjim sodelavcem se za njihovo delo in pomoč zahvaljujemo in upamo, da jih bomo v prihodnje še več pritegnili v našo dejavnost.

Uspehe, ki smo jih dosegli, je težko ocenjevati, ker je to pač vzgojno izobraževalno delo. Šola je kot celota — brez še opravljenih popravilnih izpitov, ki jih imajo trije učenci — dosegla 98,97 odstotni učni uspeh. Po izpitihi pa bo verjetno učni uspeh še višji. Zanimivo bo ugotavljati in spremljati učni uspeh učencev osmih razredov, ki bodo zvečine nadaljevali šolanje. Uspeh celodnevne šole se kaže v izvenšolski dejavnosti, saj skoraj ni bilo proslave, kjer ne bi nastopala recitatorski krožek ali pevski zbor. Tudi na športnem področju dose-gajo učenci lepe uspehe in se uspešno kosajo z drugimi šolami v občini.

V letošnjem šolskem letu — drugem letu celodnevne pouka načrtujemo na podlagi lanskih slabosti nekatere spremembe, da bi izboljšali samoupravno organiziranost učencev in učiteljev. S prihodom novega kadra se bo izboljšalo tudi delo učiteljev pri pouku in delu v razrednih skupnostih, kjer se bo lahko izboljševal odnos med učitelji in učenci. Več bo tudi časa za povezovanje staršev in učiteljev, ki se mora ravno zaradi celodnevne šole še povečati.

Potrebovali bi dodatne prostore predvsem za interesne dejavnosti v obliki manjših učilnic ali kabinetov, ki bi bili primerni tudi za samostojno učenje učencev v manjši skupini in v miru.

Pri prihodnjem razvoju in uvajanju celodnevne pouka v nižje razrede bo nujno treba povečati kapacitete kuhinje in jedilnice, saj sta oba prostora že sedaj pretesna.

Zagotoviti bi bilo treba tudi popoldanski prevoz učencev domov.

J. Štritof

Delna nadomestitev stanarine

Izvršni odbor samoupravnih enot za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu je v aprilu letos razpisal pogoje, na osnovi katerih pridobi nosilec stanovanjske pravice možnost za delno nadomestitev stanarine iz sredstev, ki jih delovni ljudje in upokojenci v naši občini solidarnostno združujejo.

Delna nadomestitev stanarine je odvisna od premoženjskega stanja nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva, od velikosti stanovanja glede na število članov gospodinjstva, ki ga uporabljajo in od opremljenosti stanovanja.

Možnosti za pridobitev delne nadomestitve stanarin imajo vsi nosilci stanovanjske pravice, ki izpolnjujejo omenjene pogoje, ne glede na to, ali uporabljajo stanovanje v družbeni lasti ali pa v lasti občanov.

Od dvanajstih prispelih vlog jih je deset pozitivno rešenih.

F. Levec

Trije nosilci stanovanjske pravice so pridobili pravico na 80 odstotno nadomestitev stanarine, dva na 60 odstotno, trije na 50 odstotno, eden na 40 odstotno in eden na 30 odstotno nadomestitev.

Nosilci stanovanjske pravice, ki so pridobili delno nadomestitev stanarine, so zaposleni v Industriji pohištva BREST-TPC-6, na gradbenem podjetju GRADIŠČE, Gozdnem gospodarstvu Postojna TOŽD Snežnik in v Kartonažni tovarni na Rakeku po eden ter en upokojenec. Olajšave pri plačevanju stanarine veljajo za drugo polletje 1976. leta. V januarju 1977. leta pa bo spet razpis, na osnovi katerega se bodo lahko prijavi vsi, ki imajo pogoje po razpisanih kriterijih za pridobitev delne nadomestitve stanarine.

Razrez hlodovine

ZA PRIVATNI SEKTOR NA ŽAGI V TLI

Ker smo registrirani tudi kot uslužnostna dejavnost za razrez hlodovine za privatni sektor, so se pogoji v novi žagalnici spremenili. S tem v zvezi je poslovni svet TOŽD TLI Stari trg sprejel naslednje sklepe:

1. V primerih, ko naj se opravi zamenjava desk za hlodovino.
 2. Kadar ni mogoče zamenjati, se razžaga pred koncem izmene, odvisno od razporeda žag, če se ta ujema z naročilom privatnika; ne glede na dan v mesecu.
 3. Vse ostalo za ostrešja, letve, česar se ne reže v redni proizvodnji, se žaga zadnji delovni dan v mesecu od 10. do 14. ure.
- Cena razreza je za enkrat 176,20 din za kubični meter hlodovine, za dvakrat pa 214,15 din za kubični meter in 10 % prometni davek.

Športna dejavnost v Cerknici — že pred petdesetimi leti

Tudi Cerknica se uvršča med redke slovenske kraje, ki lahko praznujejo dragocen jubilej — petdesetletnico organiziranega športnega delovanja. Nedavno odkriti dokumenti namreč izpričujejo, da je bil pred petdesetimi leti — avgusta 1926. leta ustanovljen v Cerknici športni klub »Slivnica«.

Ta podatek priča, da se je bila ideja o športni dejavnosti že

pred vojno močno ukoreninila tudi na Notranjskem (nogomet v Logatcu, na Rakeku in v Cerknici, močno razvita orodna telovadba v teh krajih, zlasti pa v Loški dolini). Z ustanovitvijo jugoslovanske države so — kljub izkoriščevalskemu družbenemu sistemu — nastale ugodnejše razmere za razvoj kulture, telesne kulture in drugih oblik dejavnosti, ki dopolnjujejo člove-

kovo proizvodno delo. Obenem so te oblike dejavnosti, zlasti, če so se oblikovale v delavskih vrstah in v vrstah naprednih izobražencev, krepile razredno zavest ter zavest slovenstva in jugoslovanstva.

V Cerknici se tedaj delavstvo še ni razvilo, kljub temu pa so se našli mladi, napredni entuziasti, ki so zaorali ledino in utrli pot športni dejavnosti. Prvi predsednik kluba Miro Milavec je bil denimo že zgodaj med partizani, kjer je žal tudi prezgodaj končal svojo tvorbo življenjsko pot.

Športni klub Slivnica je imel ob ustanovitvi tri sekcije: nogometno, sekcijo za zimske športe in hazensko sekcijo, ki je združevala ženski del kluba. Tedaj je imel klub 67 članov. Najbolj številna in delovna je bila nogometna sekcija, ki je štela 35 članov. Iz poročila na občnem zboru lahko razberemo, da je že prvo leto svojega delovanja odigrala kar 13 tekem, imela pa je tudi ekipo »naraščaja«.

Čeprav je športna dejavnost v Cerknici v naslednjih letih podobno kot drugod doživljala obdobja vzponov, stagnacije in upadanja, lahko s ponosom ugotovljamo, da se je že pred petdesetimi leti izoblikoval trdni temelj prihodnjemu razvoju športa pri nas.

Vsa ta prehojena pot nas nedvomno tudi zavezuje. Težko je primerjati tedanje in današnje razmere ter pogoje za športno dejavnost. Pred petdesetimi leti se je ob nerazvitem delavstvu v Cerknici lahko ukvarjal s športom le tisti del krajanov, ki je za to imel možnosti. Danes pomeni telesnovzgojna dejavnost najbolj množično obliko rekreacije delavcev in mladine. Tako je zastavljena tudi politika telesne vzgoje in športa v občini: dati slehernemu občanu možnost, da bo po svojih nagnjenjih lahko razvijal telesnovzgojno in športno dejavnost — od športnih iger do strelstva, kegljanja, balinjanja, zimskih športov...

In ko bomo »v Kolenu« navljali za naše »zelene«, se kdaj pa kdaj spomnimo tudi entuziastov izpred petdesetih let, ko jih je prav na istem igrišču začaralo in za vedno pritegnilo okroglo usnje.

B. Levec

Lesariada pred durmi

Letošnja VII. LESARIADA je v dokaj neprimernem času in sicer 10. in 11. septembra. Neugoden čas zato, ker sta julij in avgust meseca dopustov in je zato nemogoče organizirati vadbo oziroma priprave tako, kakor bi bilo prav in zaželeno.

Odbor za šport in rekreacijo je na zadnjem sestanku sklenil, da se intenzivne priprave v vseh disciplinah prične najkasneje 10. avgusta. Zelo resno so začeli z vadbo v kegljanju, namiznem tenisu, odbojki, pa tudi v nogometu, ostali pa so iz objektivnih in tudi subjektivnih razlogov pričeli vaditi nekoliko kasneje.

Če pogledamo uvrstitve v minulih letih, vidimo, da dobre uvrstitve stalno dosegajo strelci (moški in ženske), šahistke, odbojkarice in kegljačice. Iz leta v leto se slabšajo uvrstitve v balinanju in šahu (moški), v moškem kegljanju, malem nogometu in odbojki pa so rezultati eno leto boljši, drugo zopet slabši, kar je precej odvisno od ugodnega ali neugodnega žreba. Vode po sameznih sekcij so napravili program priprav (trenin) in prijateljske tekme, katerega izpolnjevanje spremlja posebna komisija.

P. KOVŠKA

Nogometno moštvo iz prvih poveljnih let

PROGRAM PRIREDITEV V TEDNU TELESNE KULTURE OB PETDESETI OBLETNICI NOGOMETNEGA KLUBA CERKNICA

Sreda, 22. septembra 1976 ob 13. uri na nogometnem igrišču v Kolenu nogometni turnir med ekipami CERKNICA — RAKEK, LOŠKA DOLINA — BLOKE.

Ob 18. uri v prostorih Bresta šahovska simultanka na 30 deskah z vele mojstrom BRUNOM PARMO.

Četrtek, 23. septembra 1976 ob 17. uri na strelišču v Brestu strelsko tekmovanje strelskih ekip CENTER — Postojna, JAVOR — Pivka, RACNA GORA — Stari trg, BREST — Cerknica.

Ob 19. uri na košarkarskem igrišču pri osnovni šoli v Cerknici košarkarska tekma KK CERKNICA — KK VRHNIKA

Petek, 24. septembra 1976 ob 15. uri na nogometnem igrišču v Kolenu finalno tekmovanje med ekipami CERKNICA — RAKEK, STARI TRG — BLOKE.

Ob 17. uri na kegljišču Bresta kegljaško srečanje ženskih ekip KK LJUBLJANA — KK BREST

Sobota, 25. septembra 1976 ob osnovni šoli Cerknica PROPAGANDNI TABOR — shod slovenskih tabornikov.

Ob 14. uri na kegljišču Brest, četverboj kegljaških ekip KK KOČEVJE, KK GRADIŠ Ljubljana, KK LJUBLJANA in KK BREST.

Zaključna prireditev ob 13.15 — na nogometnem igrišču v Kolenu predtekma — pionirji NK OLIMPIJA — NK CERKNICA; glavna tekma — člani ob 15. uri NK OLIMPIJA — NK CERKNICA.

V odmoru ob 14.30 bo sklepna slovesnost ob zaključku tekmo vanj in prireditve ob petdeseti obletnici telesne kulture v CERKNICI.

Občane vlijudno vabimo na vse našete prireditve!

NAŠI UPOKOJENCI

30. junija je odšel iz TOZD Tovarna povištva Martinjak v pokoj naš delavec Ivan ŠKRABEC.

Pri nas je bil zaposlen od 21. marca 1955. leta in je delal na zahtevnih delovnih mestih. Več let je bil tajnik in s tega delovnega mesta je odšel tudi v pokoj.

Bil je marljiv in vesten na svojem delovnem mestu, neutrujen družbenopolitični delavec in dober tovariš. Za svoje velike zaslugе za razvoj delavskega samoupravljanja in za delo v družbenopolitičnih organizacijah je dobil vrsto odlikovanj in priznanj.

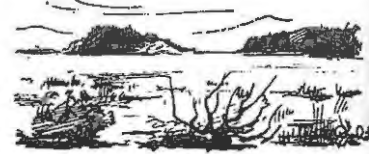
1. avgusta 1976 je odšla iz temeljne organizacije Tovarne povištva Martinjak starostno v pokoj delavka Angelca Benčina, rojena 12. 5. 1919 v Retjah — Loški potok.

V TP Martinjak se je zaposlila 20. 10. 1955. Delala je na različnih delovnih mestih, največ v strojnem oddelku na delovnem mestu vpenjalka, od koder je tudi odšla v zasluženi pokoj.

Bila je vestna in marljiva delavka in med sodelavci priljubljena.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERŠIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branko MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPEC in Tone ŽIDAR. Foto: Jože SKRLI. Tiska Zvezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).

Smučanje v juliju

Kratka, dve uri dolga planinska tura vodi iz Martuljka do 1340 metrov visoke alpske krnice Za Akom. Enkratni svet pravih vršacev. Izhodišče za alpinistične podvige in skrit raj za zagrizene smučarje, ki ne poznajo konca smučarske sezone. Tam je od 17. do 24. julija preživelo smučarski trening sedemnajst najboljših pionirjev in pionirk ter mladincev in mladink, članov Smučarskega kluba Cerknica. Trening je vodil Janez Zakrajšek, izkušen alpinist in smučar seveda.

Trening je zahteval načrtne priprave in precej fizičnega, pravega planinskega garanja. Ob najmanjših stroških je bilo treba pripraviti vse za čim udobnejše in zdravo bivanje, za pravilno in zdravo prehrano. Na visoko krnico je bilo treba znositi poleg osebne in smučarske opreme še šotore in težke kilograme najrazličnejše hrane za teden dni. Vsak dan smo prinašali iz doline potrebno svežo hrano, kar je predstavljalo za našega ekonoma vsakdanjih pet do šest ur

hoje v Martuljek in nazaj. Trenirali smo dopoldne in popoldne, tako da je bilo »povpraševanje« po dodatnih obrokih hrane in ranem počitku kar precejšnje.

Vreme nam ni bilo povsem naklonjeno. Zadnja dva dneva nam je prav po hribovski obrnilo hrbet. Pa vendar dobre volje vseeno ni zmanjkalo.

Zakaj smučanje v jeku letne turistične sezone? Množičnost na smučeh je cilj dela Smučarskega kluba. Uspehi dela vaditeljev smučanja in vsega ostalega vloženega truda vseh nas se kažejo na smučiščih, na tekmovanjih, telesnem razvoju posameznikov. Iz množičnosti prihajajo najboljše, ki se merijo na tekmovanjih s sovrstniki na organiziranih tekmovanjih v občini, republiki; predstavljajo nas na tekmovanjih zunaj naših meja... Zanje velja posebna skrb, da pričnejo naslednjo tekmovalno sezono dobro pripravljene. Priprave Za Akom so v celoti uspele in so porok za še večje prihodnje uspehe naših smučarjev.

F. Korošec

ŠE DVAKRAT - BREST

V JULIJU IN AVGUSTU SE JE NADALJEVALO OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO

STRELJANJE

Moški

	krogov
1. BREST I.	1015
2. BREST II.	934
3. Kovinoplastika I.	901
4. GG Cerknica	862
5. Kovinoplastika II.	847
6. Transavto	790
7. Kartonaža	584
8. KZ Cerknica	487

Ženske

	krogov
1. BREST	366
2. Kovinoplastika	311

Med moškimi posamezniki sta bila najboljša Brestovca Jože Kebe (263) in Franc Mahne (258), tretji pa je bil Jadran Zadnik — GG (255). Med posameznicami je bila daleč najboljša Marinka Tavčar-Brest.

MALI NOGOMET

S finalnimi tekmami se je 26. avgusta končalo prvenstvo v malem nogometu. Sodelovalo je 8 ekip. Uvrstitve najboljših:

1. BREST
2. GG Cerknica
3. BREST — TIP Cerknica
4. Transavto

Sodelovala so še moštva skupščine občine, Kartonaže, Gramexa in NK Cerknica (izven konkurence).

Preostane le še tekmovanje v vlečenju vrvi. Najboljše ekipe v posameznih panogah bodo zastopale našo občino na tradicionalnem sindikalnem tekmovanju notranjskih in primorskih občin, ki bo letos 18. septembra v Cerknici.